

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2006/112

Karar Sayısı : 2009/150

Karar Günü : 5.11.2009

R.G Tarih-Sayı: Yayımlanmaz (Tebliğ edildi).

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Bodrum 1. Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 23.06.1983 günlü, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 'Cezalar' başlıklı 29. maddesinin, 4854 sayılı Yasa'nın 3. maddesiyle eklenen 'Yukarıdaki fıkralara aykırı davranış sonucu izinsiz toplanan mal ve paralara idarece verilen cezalar kesinleşinceye kadar elkonulur. Para cezasının kesinleşmesinden sonra elkonulan mal ve paraların müsaderesine sulh ceza mahkemesince karar verilir.' biçimindeki son fıkrasının Anayasanın 13, 35 ve 48. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

İzinsiz toplandığı ileri sürülerek el konulan kurban derilerinin müsaderesine karar verilmesi istemiyle açılan kamu davasında, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZ KONUSU YASA KURALI

2860 sayılı Yasa'nın itiraz konusu fıkrayı da içeren 29. maddesi şöyledir:

'MADDE 29 - Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak izinsiz yardım toplayanlar, (Değişik ibare: 4854 - 24.4.2003 / m.1/A-31) 'altıyüzonmilyon lira idari para cezasıyla cezalandırılırlar.' İzin verilen yer dışında yardım toplayanlar ise, (Değişik ibare: 4854 - 24.4.2003 / m.1/A-31) 'dört yüzotuzbeşmilyon lira idari para cezasıyla cezalandırılırlar.'

(...) (Madde 29 un 2. fıkrası, 29.5.1986 tarih ve 3294 sayılı Kanunun 10. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Bu Kanunun diğer hükümlerine aykırı (Değişik ibare: 4854 - 24.4.2003 / m.1/A-31) 'davranışta bulunanlara eylemleri ayrı bir suç oluşturmadığı takdirde yüzyetmişbeşmilyon lira idari para cezası verilir.'

(Ek fıkra: 4854 - 24.4.2003 / m.3) Bu maddede yazılı olan para cezaları o yerin en büyük mülki amiri tarafından verilir. Verilen kararlar ilgililere 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. Bu Kanuna göre

verilen idari para cezaları 21.7.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

(Ek fıkra: 4854 - 24.4.2003 / m.3) Yukarıdaki fıkralara aykırı davranış sonucu izinsiz toplanan mal ve paralara idarece verilen cezalar kesinleşinceye kadar elkonulur. Para cezasının kesinleşmesinden sonra elkonulan mal ve paraların müsadere sine sulh ceza mahkemesince karar verilir.'

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Tülay TUĞCU, Haşim KILIÇ, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK ve Serruh KALELİ'nin katılımlarıyla 25.07.2006 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı buna ilişkin yasama belgeleri ve gerekçeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

İtiraz konusu kural, izinsiz olarak toplanan mal ve paralara, idarece verilen cezalar kesinleşinceye kadar elkonulmasını ve para cezasının kesinleşmesinden sonra da elkonulan mal ve paraların müsadere sine sulh ceza mahkemesince karar verilmesini öngörmektedir.

23.06.1983 günlü, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 4854 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değişik 29. maddesi, itiraz konusu son fıkrasını da içerir şekilde, 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 407. maddesiyle değiştirilmiştir.

Söz konusu değişiklikle, 2860 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak gerçekleştirilen yardım toplama fiili, Kabahatler Kanunu hükümlerine göre kabahat olarak nitelendirilmesi gereken bir eylem ve bu eylem nedeniyle sulh ceza mahkemesinden istenilen 'müsadere kararı' da 'mülkiyetin kamuya geçirilmesi' adı altında mülkî amirler tarafından verilebilecek bir idari yaptırım haline dönüştürülmüştür.

Öte yandan, 5728 sayılı Kanun'un geçici 2. maddesinde daha önce soruşturma ve kovuşturma evrelerinde yapılmış olan işlem ve kararların hukukî geçerliliklerini sürdürecekleri; geçici 3. maddesinde de, bu Kanun hükümlerine göre suç karşılığı uygulanan yaptırımı idari yaptırımı dönüşen fiiller nedeniyle, kovuşturma evresinde mahkemece idari yaptırım kararı verileceği belirtilmiştir. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda da, kabahati oluşturan fiilin aynı zamanda suç oluşturma halinde suça ilişkin dava zamanaşımı hükümlerinin uygulanacağını öngören kuralın da içinde yer aldığı Kanun'un genel hükümlerinin, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı öngörülmüştür.

Buna göre, 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un yürürlük tarihinden önce, öngörülen yaptırımların uygulanmasına ilişkin süreci başlatılmış, toplanan mal veya paralara el koyma işlemi gerçekleştirilmiş, idarece uygulanan para cezası kesinleşmiş, soruşturma aşaması

tamamlanmış, müsadere kararı verilmesi için sulh ceza mahkemesinde dava açılmakla birlikte esas yönünden karara bağlanmamış olaylarda, 2860 sayılı Kanun'un 29. maddesinin 5728 sayılı Kanunun 407. maddesi ile değişik yeni hükmü ile 5728 sayılı Kanunun geçici 2 ve 3. maddelerinin ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun ilgili hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Dolayısıyla bakılmakta olan davada, itiraza konu kuralın uygulanma niteliği ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Bu nedenle konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilmesi gerekir.

V- SONUÇ

23.6.1983 günlü, 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun 29. maddesi, 23.1.2008 günlü, 5728 sayılı Yasa'nın 407. maddesiyle değiştirildiğinden, 2860 sayılı Yasa'nın 29. maddesine 24.4.2003 günlü, 4854 sayılı Yasa'nın 3. maddesiyle eklenen 'Yukarıdaki fıkralara aykırı davranış sonucu izinsiz toplanan mal ve paralara idarece verilen cezalar kesinleşinceye kadar elkonulur. Para cezasının kesinleşmesinden sonra elkonulan mal ve paraların müsaderesine sulh ceza mahkemesince karar verilir.' biçimindeki son fıkraya ilişkin KONUSU KALMAYAN İSTEM HAKKINDA KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, 5.11.2009 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ Üye	Osman Alifeyyaz PAKSÜT Üye	Sacit ADALI Üye
Fulya KANTARCIOĞLU Üye	Ahmet AKYALÇIN Üye	Mehmet ERTEN Üye
A. Necmi ÖZLER Üye	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ